

127. Perjantaina 25 päivänä lokakuuta 1996

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Vaaleja

1) Ympäristövaliokunnan täydennysvaali..... 4032

Ainoa käsittely

2) Hallituksen esitys Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin peruspääoman korottamista ja osakkeiden merkintää koskevan päätöslauselman nro 59 eräiden määräysten hyväksymisestä ..... ,,

Hallituksen esitys 130/1996 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 19/1996 vp

Ensimmäinen käsittely

3) Hallituksen esitys laeiksi onnettomuuksien tutkinnasta annetun lain sekä merilain 18 luvun muuttamisesta ..... ,,

Hallituksen esitys 147/1996 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 17/1996 vp

4) Hallituksen esitys laiksi sairausvakuutuslain 5 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi ..... ,,

Hallituksen esitys 167/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 25/1996 vp

5) Hallituksen esitys laiksi työvoimapolittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta 4033

Hallituksen esitys 129/1996 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 14/1996 vp

Lähetekeskustelu

6) Lakialoite laiksi kiinteistöverolain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan kumoamisesta ..,

Lakialoite 52/1996 vp (Mikko Elo /sd ym.)

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Brax, Hurskainen, Kautto, Kemppainen, Kiljunen, Koistinen, Koski V., Kääriäinen, Lax, Markkula M., Markkula-Kivisilta, Metsämäki, Norrback, Ojala R., Olin, Prusti, Ranta-Muotio, Vehviläinen ja Vihriälä.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuvat edustajat Kemppainen, Ojala R. ja Kautto.

Ilmoitussiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä virkatehtävien vuoksi ed. Metsämäki sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat Kautto, Koistinen, Kääriäinen, Lax, Norrback, Prusti, Vehviläinen ja Vihriälä.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsenet

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että valiokunta- paikkojen järjestelyä varten pyytää ed. Tennilä vapautusta maa- ja metsätalousvaliokunnan varajäsenyydestä. Puhemiesneuvosto puoltaa anomusta.

Anomukseen suostutaan.

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että maa- ja metsätalousvaliokunnan täydennysvaali toimitetaan tiistaina ensi marraskuun 5 päivänä pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat täydennysvaalia varten on vaalisäännön 19 §:n mukaan jätettävä keskuskansliaan viimeistään mainittuna tiistaina kello 11.

Uudet hallituksen esitykset

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 197—212.

Hallituksen esityksen n:o 183 siirto

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että valtiovarainvaliokuntaan viime tiistaina pidetyssä täysistunnossa lähetetty hallituksen esitys n:o 183/1996 vp siirrettäisiin valmistelevasti käsiteltäväksi puolustusvaliokuntaan.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään.

Kirjalliset kysymykset

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 596, 604, 609—615, 617—619, 621—624, 628—631, 633, 635, 636 ja 649. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ympäristövaliokunnan täydennysvaali

P u h e m i e s : Päiväjärjestyksen 1) asiana on ympäristövaliokunnan täydennysvaali.

Kun täydennysvaalia varten vaalisäännön 7 ja 19 §:n mukaisesti jätetyssä ehdokaslistassa, jonka puhemies on tänään tarkastanut ja hyväksynyt, on ympäristövaliokunnan varajäseneksi ehdotettu valittavaksi yhtä monta kuin vaalissa on valittavia, totean vaalisäännön 10 §:n nojalla, että vaali on yksimielinen ja että ympäristövaliokunnan varajäseneksi on valittu ehdokaslistan mukaisesti ed. Jari Koskinen.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Hallituksen esitys Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin peruspääoman korottamista ja osakkeiden merkintää koskevan päätöslauselman nro 59 eräiden määräysten hyväksymisestä

Ainoa käsittely

Hallituksen esitys 130/1996 vp

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 19/1996 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 19.

Keskustelua ei synny.

Mietintö hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys laeiksi onnettomuuksien tukinnasta annetun lain sekä merilain 18 luvun muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely

Hallituksen esitys 147/1996 vp

Hallintovaliokunnan mietintö 17/1996 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 17.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Poisto päiväjärjestyksestä

P u h e m i e s : Päiväjärjestyksestä poistetaan 4) asia.

5) Hallituksen esitys laiksi työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys 129/1996 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 14/1996 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan mietintö n:o 14.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Lakialoite laiksi kiinteistöverolain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan kumoamisesta

Lähetekeskustelu
Lakialoite 52/1996 vp (Mikko Elo /sd ym.)

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. E l o : Rouva puhemies! Aloitteeni koskee kiinteistöveron laajentamista koskemaan myös maa- ja metsätalousalueita, ja tämä perustuu siihen, että kun maassamme vuoden 93 alussa otettiin käyttöön yhtenäinen kiinteistövero, niin sillä korvattiin kiinteistöjen harkintaverotus, asunto-tulon verotus sekä katu- ja manttaalimaksu. Alkuperäisenä tavoitteena oli mahdollisimman laaja veropohja, johon piti kuulua myös metsät ja maatalousmaat. Tähän tulokseen päätyi muun muassa aikanaan lakiuudistusta valmistellut komitea.

Ahon hallituksen esityksestä ja säädetystä laista metsät ja maatalousmaat jäivät kuitenkin veropohjan ulkopuolelle. Tämähän ei sinänsä ollut yllätys, koska Esko Ahon johtama keskusta tietysti vastusti tällaisen lisäyksen tekemistä lakiin, jota kuitenkin komitea esitti.

Nykyisen kiinteistöveron veropohja laajentui aikaisempiin veroihin verrattuna kattaen lähes kaikki ne kiinteistöt, joilla on varallisuusarvoa. Kuten tiedämme, yleinen kiinteistöveroprosentti vaihtelee kuntien päätösten mukaan välillä 0,20—0,80 prosenttia. Pääasiassa vakituiseen asumiseen käytettävistä rakennuksista vero on vähintään 0,10 ja enintään 0,40 prosenttia. Muuhun kuin vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti voi olla 0,50 prosent-

tiyksikköä korkeampi kuin vakituisten asuinrakennusten.

Kiinteistöt soveltuvat hyvin kunnallisen verotuksen kohteeksi, koska veropohja on selkeä eikä kiinteistöjen verottaminen aiheuta merkittävää kuntien välistä kilpailua. Kiinteistöveron tuotto on lisäksi helpottanut eräiden kuntien taloudellista asemaa lamasta ja säästöpäätöksistä huolimatta.

Sen sijaan useat metsävaltaiset kunnat eivät ole hyötyneet kiinteistöverosta. Näiden kuntien asema on heikentynyt myös pääomaverouudistuksen jälkeen, kun metsien verotuksessa siirryttiin pinta-alaverotuksesta puun myynnin verottamiseen. Luonnollisten henkilöiden puun myynnistä saama tulo on pääomatuloa, josta verot menevät yksinomaan valtiolle. Yhteisöjen puun myynnistä saama tulo vaikuttaa yhteisöveron määrään, jonka saajina ovat valtio, kunnat ja seurakunnat.

Veropohjan laajentaminen yleisellä kiinteistöveroprosentilla koskemaan myös maa- ja metsätalousmaata lisäisi kuntien yhteenlaskettuja verotuloja vuodessa noin 250 miljoonaa markkaa, mikä kuntien kannalta olisi merkittävä tulon lisäys. Erityisesti odottaisi, että keskustan eduskuntaryhmä tukisi tämän laatuista ajatusta, koska näin voitaisiin erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomen metsävaltaisten kuntien tulopohjaa laajentaa. Koska kaikki kiinteistönomistajat hyötyvät kunnan järjestämistä palveluista ja infrastruktuurista, niiden jaottelu käyttötarkoituksen mukaan verollisiin ja verottomiin ei ole perusteltua.

Lisäksi metsänomistajien rajaaminen kiinteistöveron ulkopuolelle sillä perusteella, että he maksavat metsän myynnin yhteydessä pääomatuloveroa, ei ole kestävä, koska myös muut kiinteistöjen omistajat maksavat vuokratulostaan ja myydyistä kiinteistöistä pääomatuloveroa.

Veropohjan laajentaminen maa- ja metsätalousmaahan ei kohdistu pelkästään maanviljelijöihin, kuten esimerkiksi keskustan edustajat varmasti mielellään väittävät, vaan maanviljelijät omistavat tällä hetkellä suurin piirtein noin 40 prosenttia koko metsäpinta-alasta, kun vastaavasti palkansaajat, eläkeläiset ja yrittäjät omistavat noin 60 prosenttia.

Rouva puhemies! Toivon, että lakialoitteeni saa perusteellisen ja oikeudenmukaisen käsittelyn, kun se nyt lähetetään valiokuntaan.

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän tyypistä esitystä on tavan takaa aina silloin tällöin esitetty. Haluan

kiinnittää tässä lyhyesti huomiota siihen, että metsä on jo kertaalleen pääomaverojärjestelmän kautta verotettu. Se on verotuksen kohteena ja vastaavan tyyppisiin kiinteistöihin ei muulla tavalla missään muussakaan verotuksessa kohdistu kahta saman tyyppistä veroa päällekkäin. Tämä valinta on aikanaan tehty muutama vuosi sitten, että metsän verotus tapahtuu pääomaverojärjestelmän kautta.

Toinen mahdollisuus siihen olisi ollut se, että asia hoidetaan kiinteistöverojärjestelmän kautta. Tuolloin muutama vuosi sitten päädyttiin tähän ratkaisuun. Luulen, että se on sittenkin käypäinen ratkaisu. Ajattelen myös veron saajia, heidän kannaltaan se on tuottanut hyvin, kuten kaikki tiedämme. Ymmärtääkseni myös ed. Elo viittasi siihen. Pääomaverokanta nimenomaan metsän osalta on merkinnyt verotulojen lisääntymistä aikaisempaan tilanteeseen nähden.

Ed. K a l l i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En kannata tämän kaltaisen lainsäädännön lisäämistä, joka lisää passiivisia veroja. Metsätalouden kannattavuus on viime vuosina selvästi heikentynyt ja lisämaksujen esittäminen sinne lisää passiivisuutta, estää metsien käyttöä ja samalla puun markkinoille tuloa. Toivon, että ed. Elo ajattelee asiaa laajemmin ja koko Suomen kansantalouden ja työllisyyden kannalta ja vetää koko esityksensä pois.

Ed. I h a m ä k i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Elon lakialoitteen ja puheenvuoron johdosta totean, että Lipposen hallituksen ohjelmassa ei ole otettu tavoitteeksi kiinteistöveroaa maa- ja metsätalousmaalle. Voisin kysyä: Olisiko syytä noudattaa hallitusohjelmaa niin kauan kuin hallitus istuu?

Ed. E l o (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ensinnäkin ed. Ihamäelle totean, että meillä kansanedustajilla, kuten ed. Ihamäki tietää, on aloiteoikeus siitä huolimatta, oli hallituksen ohjelma mikä tahansa. Toivoisin, että ed. Ihamäki myös kunnioittaisi tätä kansanedustajan aloiteoikeutta.

Mitä tulee edustajien Pekkarinen ja Kalli puheenvuoroihin, ne olivat sinänsä odotettuja. Mutta erityisesti ed. Pekkariselle kyllä toteaisin sen, minkä jo sanoin kertaalleen. Lakialoitteeni perusteluissa totean, että metsänomistajien rajaaminen kiinteistöveron ulkopuolelle sillä perusteella, että he maksavat metsän myynnin yhteydessä pääomatuloveroa, ei ole kestävä, kos-

ka myös muut kiinteistöjen omistajat maksavat vuokratuloistaan ja myydyistä kiinteistöistä pääomatuloveroa, kuten ed. Pekkarinen hyvin tietää. Siinä mielessä tämä perustelu ei käy päinsä.

Rouva puhemies! Kuten totesin esittelypuheenvuorossani, ymmärrän hyvin, että keskustan johtama hallitus jätti maa- ja metsätaloukseen kiinteistöveron ulkopuolelle eikä se minun mielestäni ole kestävä peruste, koska erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomen kunnat tänä päivänä vaativat verotulojen pienuutta ja vaativat valtionosuuksien lisäämistä.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Minulla iski kauhea ajatus, etten minä vain ole laittanut nimeäni tällaiseen aloitteeseen, kun olen tällainen yhteistyöhaluinen ja ystävällinen ihminen. Eihän se siellä ole? (Ed. Elo: Ei ole!) — No, se on hyvä se, pääsen jatkamaan tästä.

Minä ihmettelen, että ed. Elo on tällaisen aloitteen sorvannut, koska tässä ei ole kyllä mitään järkeä. Ajattelenkin, että voisin oikeastaan pyytää asian pöydälle ensi viikkoon siitä syystä, että selviäisi, luopuuko ed. Elo aloitteestaan, toisin sanoen, onko se tapahtunut tilapäisessä sellaisessa, mitä ei nyt kehtaa sanoa, vai onko tässä ihan pysyvä ilmiö kysymyksessä. Mutta, rouva puhemies, en esitä, koska nyt on hyvää aikaa vielä käsitellä asiaa eikä lista ei ole kovin pitkä, menköön tänään.

Ei tämä asia kyllä oikein perusteellisempaa käsittelyä edes edellytä eikä tähän asiaan ole tarvetta mennä sen syvemmälle. Ed. Elo, tämä ehdotus on täysin perusteeton, että maa- ja metsätaloukseen laitettaisiin taas kerran uudelle verolle, kun muutenkin sillä suunnalla menee mahdollisimman huonosti.

Ed. E l o : Rouva puhemies! Ed. Aittoniemen puheenvuoroja olen aina seurannut suurella mielenkiinnolla ja hyvin usein myös arvostanut niitä tietoja, jotka sisältyvät ed. Aittoniemen puheenvuoroihin. Tässä yhteydessä haluan kuitenkin olla hyvin jyrkästi hänen kanssaan eri mieltä siitä, onko tässä järkeä vai ei. Komitea, joka hyvin perusteellisesti oli asiaa tutkinut, esitti, että maa- ja metsätaloukseen olisi myös kiinteistöveron piirissä. Siinä mielessä tämä oli selvä poliittinen ratkaisu, joka tehtiin keskustan johdolla.

Kun ed. Aittoniemi nyt on siirtynyt keskustan riveihin, ymmärrän hyvin, että ed. Aittoniemikin laulaa niiden lauluja, joiden riveissä hän myös seisoo.

Ed. T i u s a n e n : Arvoisa rouva puhemies! Mielestäni lakialoite, jonka ed. Mikko Elo ensimmäisenä allekirjoittajana on esitellyt, on varsin hyvän tiedon pohjalta ja johdonmukaisuutta noudattaen esitelty ja sille rakennettu. Tätä sopii kannattaa ja tähän yhtyä. Mielestäni lakialoitteessa komitean mietinnön lisäksi myös nimenomaan tasapuolisuus on varsin keskeinen peruste.

Ed. Vä i s t ö : Arvoisa puhemies! Totean aluksi, että en kannata lakiehdotuksen mukaista kiinteistöveron veropohjan laajentamista. Aikanaan, kun valinta kiinteistöveropohjan osalta on tehty, silloin on katsottu selvästi, että lisäkustannuksia puun, tärkeimmän raaka-aineemme tuottamiseen ei pitäisi enää osoittaa. Metsämyyntivero oli silloin valinkauhassa tai nettomyyntitulojen verotukseen siirtyminen ja siihen on siirrytty. Nyt on pääomatulojen prosenttiakin nostettu ja nämäkin kustannukset osaltaan ovat vaikuttamassa puunmyyntihalukkuuteen ja nostamassa puuntuotannon kustannuksia.

Kaikki tiedämme, että nykyisen hallituksen toimesta myös yksityisteiden valtiosuudet on poistettu ja tätäkin kautta lisätty puun tuottamisen kustannuksia ja ylipäättänsä maa- ja metsätalouden elinkeinojen ja maaseudulla tapahtuvan taloudellisen toiminnan kustannuksia.

Tämä olisi yksi lisävero, yksi lisäkustannus. Kun ed. Elo perustelee, että tämä olisi kuntien kannalta tärkeä, niin kyllä tasaus pitää hoitaa muulla tavoin. Niissä kunnissa, joissa talouden ongelmia on, ongelmat johtuvat paljolti siitä, että maa- ja metsätalous elinkeinona on vaikeuksissa ja niillä alueilla on suuri työttömyys. Ei lisäverottamisella kuntien taloutta pidä lähteä parantamaan, verottamalla niitä, joilla ennestäänkin menee huonosti.

Ed. Kempainen merkitään läsnä olevaksi.

tään menee 15—20 vuotta ennen kuin saa propiakaan ottaa. Luulen, että ne raiskiot, jotka on nyt hoitamatta, olisivat hyvin huonossa asemassa ja jätettäisiin vielä vähän enemmän heitteille, joten siinä mielessä tässä on monta kielteistä asiaa.

Tottahan on, että valtiontalouteen tarvitaan lisää rahaa, ja yksi muoto ja vielä pääasiallinen muoto on kerätä veroja. Miksi ei nosteta pääomatuloveroprosenttia suuremmaksi? Minusta se pitäisi nostaa samalle tasolle, mitä palkkatyöskätkin menee veroa. Minkä takia laiska raha tai itsestään kasvava puu voi olla halvemman verotuksen kohteena kuin palkkatulo, jossa tehdään hikiesteitä töitä ennen kuin saadaan markat käteen ja maksetaan kova raha siitä?

Ed. M a n n i n e n : Arvoisa puhemies! Aluksi totean, että en kannata ed. Elon aloitetta.

Totean myös, että hänen mainitsemansa komiteamietintö oli lausunnolla muun muassa Suomen kaupunkiliitossa, joka edusti Suomen kaupunkoja. Kaupunkiliiton hallitus otti myös asiaan esityksestäni kielteisen kannan 80-luvun alussa, koska katsoimme, että se on tavallaan kaksinkertaista verotusta, ja niin kuin ed. Pekkarinen totesi, vielä saman tyyppistä, kun osa metsästä on pinta-alaan perustuvassa verotuksessa. Kaksi saman tyyppistä veroa päällekkäin ei voi olla oikeudenmukaista.

Mitä tulee perusteluun, niin kuulin monta kertaa, kun ed. Elo sanoi, että kun se oli poliittinen ratkaisu, niin se pitää sen takia muuttaa. Minusta tuntuu, että tämä ei ole ollenkaan ainoa tässä salissa tehdyistä päätöksistä, jotka ovat poliittisia. Minun ymmärtääkseni ne ovat kaikki. Sillä perusteella pitäisi kaikki päätökset täällä muuttaa. Vai edustaako ed. Elo sitä kantaa, että politiikka pois politiikasta?

Ed. R. Ojala merkitään läsnä olevaksi.

Ed. L a h t e l a : Arvoisa rouva puhemies! Ei ed. Elon lakialoite ihan ongelmaton ole, koska metsänomistajiaakin on tietysti monenlaisia. Joissakin tapauksissa, niin kuin täällä on jo aikaisemmin todettu, metsiä on jätetty hoitamatta ja joku on voinut hakata aukon eikä välttämättä enää omistakaan sitä. Jos tällaiset maapohjat laitetaan kiinteistöverolle, sehän tarkoittaa sitä, että niitä ei sen jälkeen kukaan enää halua, koska tiedetään miten pitkä on puun kasvuikä. Vähin-

Ed. E l o : Rouva puhemies! Ensinnäkin ed. Manniselle haluan todeta, että olen kovasti sitä mieltä, että politiikka on paljon mainettaan parempaa ja meidän kaikkien kansanedustajien tulee puolustaa politiikan ja poliittisten puolueiden asemaa tässä maassa. Siinä mielessä toivon myös, että kun lakialoitteita käsitellään, me kansanedustajat todella kunnioitamme toistemme näkemyksiä ja yritämme myös katsoa niitä tasapuolisesti. Kyllä ed. Manninenkin valitettavasti

minun näkökulmastani edustaa samaa keskustelaista näkemystä, joka on monessa puheenvuorossa tullut esille. Sen ainoana tarkoituksena on puolustaa maa- ja metsätalousväen etuuksia.

Ed. Väistö sanoi, että verotetaan kuntia. Täsähän on päinvastoin, kunnille tulisi verotuloja, muun muassa niihin kuntiin, joita ed. Väistö esittää eli Itä- ja Pohjois-Suomen kunnille tulisi lisää tuloja. Saattaa, ed. Väistö, olla niin, että on helpompi käydä valtion kukkarolla kuin yrittää saada omasta maakunnasta verotuloja. Senkin ymmärrän, mutta valtion kukkaro, niin kuin olemme nähneet, on varsin tiukalla tällä hetkellä, ja siinä mielessä toivon, että kunnissa myös olisi halukkuutta veropohjan laajennukseen.

Ed. T i u r i : Arvoisa puhemies! Maatalousmaan kohdalla ainakin ilmeisesti olisi kysymys vain rahan kierrättämisestä valtion budjetin kautta, koska kuitenkin maataloutta joudutaan tukemaan vastaavilla summilla, niin että se lähinnä lisäisi byrokraatteja ja paperisotaa. Työpaikkoja tietenkin tulisi, mutta sen tapaisia työpaikojahan on Suomessa keksitty jo paljon, jotka ovat kannattamattomia.

Metsän kohdalla tilanne on monimutkainen, koska metsähän kasvaa määrätyn määrän vuodessa eikä siitä tuloja saa muuta kuin silloin kun sitä myydään. Kiinteistövero ilmeisesti aika lailla sotkisi metsänhoitoa ja toimintaa Suomessa. Kun se kuitenkin on Suomen eräs päävientitoiminnoista, sen suhteen pitäisi toimia hyvin varovasti.

Ed. I h a m ä k i : Arvoisa puhemies! Haluan vielä palauttaa mieleen, että kun Lipposen hallitusta koottiin, silloin ehdotettiin jo hallitusohjelmaan nimenomaan kiinteistöveroa maa- ja metsätalousmaalle. Viime metreillä hallitusneuvotteluissa tämä sieltä poistettiin. Varsinaiseen hallitusohjelmaan tämä ei tullut.

Koska itse sinänsä vastustan kaikkia uusia veroja, vastustan myöskin ed. Elon lakialoitetta.

Ed. R o s e n d a h l : Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalous maksaa kiinteistöveroa tuotantorakennuksista tontteineen niin kuin muutkin elinkeinot, myöskin asuinrakennuksista tontteineen. Mutta maatalousmaa ja metsätalousmaa on tuotantoväline eikä sitä omisteta kiinteistönä sinänsä. Niin kuin ed. Lahtela sanoi, voi kestää 50 vuotta ennen kuin tuottoa tulee rahana, ja joka vuosi joutuisi maksamaan tällaista kiinteistöveroa. Se on väärin ja vaikeaa. Niin

kuin ed. Kalli sanoi, se lisää tuotantokustannuksia.

Kolmanneksi tämä veromuoto on ongelmallinen siinä mielessä, että metsän arvo on verotuksessa kymmenen kertaa laskennallinen teoreettinen vuosituotto. Reaalituottoa ei oteta huomioon, vaan laskennallinen tuotto. Jos kiinteistövero on jotain 0,5 prosenttia, se merkitsisi 5 prosentin veroa tuotosta, joka on erittäin kova vero. Ajatelkaa, se on sama kuin viiden veroäyrin nousu kunnallisverotuksessa. Onko joku palkan-saaja valmis maksamaan tällaista veroa? Se ei sovi tähän omaisuusmuotoon.

Ed. V ä i s t ö : Arvoisa puhemies! Ed. Elolle totean, että ehkä sanoin väärin, mutta tarkoitin sitä, että ei tällä pidä lähteä parantamaan kuntien verotulopohjaa ja -kertymää. Me kaikki tiedämme, niin kuin keskustelussa on jo käynyt ilmi, että kunnat ja alueet ovat hyvin erilaisia. Meillä on sellaisia maaseutukuntia, joissa verokertymä on tietysti alhainen, mutta siellä on myös tulotaso alhainen ja taloudelliset ongelmat monesta syystä elinkeinorakenteesta, työttömyydestä johtuvina. Minusta päinvastoin pitäisi toimia niin, että näilläkin alueilla ihmiset voisivat luottavaisin mielin kehittää omaa elinkeinoaan, että siellä työpaikat säilyisivät ja että aktivoitaisiin hyvään ja hyvälaatuiseen puun tuottamiseen talousmetsissä ja sitä myös taloudellisesti pyritäisiin edistämään.

Nyhdän hallitus on monin tavoin metsäsektorinkin rahoituspohjaa, toimenpiteitä ja kehittämistoimia omilla toimillaan heikentänyt. Kaikinensa näyttää siltä, että meillä ajaututaan enemmän tai myöhemmin tilanteeseen, että raaka-puun saantikin tulee monilla alueilla uhatuksi. Sen takia pitäisi todella, niin kuin tässä keskustelussa on käyty, aktivoida siihen suuntaan, että metsänomistajat hoitaisivat metsiään, tuottaisivat hyvälaatuista raaka-ainetta teollisuuden tarpeisiin ja voisivat pitkäjänteisesti tätä elinkeinoaan kehittää.

Niin kuin ed. Rosendahl totesi, metsät eivät sovi tämän verojärjestelmän piiriin lainkaan.

Ed. K u i s m a : Arvoisa puhemies! Vaikka kiistatta verojärjestelmässä on epäkohtia eivätkä verot kohdistu oikeudenmukaisesti eikä kiinteistöverokaan nykyisellään ole looginen, tässä tilanteessa, kun yhteiskunnan eräs suurimmista ongelmista on liian ankara verotus ja siitä johtuvat suuret seuraukset, esimerkiksi massatyöttömyys, ei voi kannattaa mitään veronkorotusesi-

tyksiä, vaikka ne olisivat muuten hyvinkin perusteltuja.

Sinänsä ongelma on maaseutukunnissa tuttu, että monta kertaahan se palkansaajajoukko, joka niissä on hyvin vähäinen, 30—40 prosenttia enintään kunnan väestöstä, maksaa 90—95 prosenttia kunnan saamista verotuloista. Loppuväestö, joka on maatalousväestöä, maksaa muutamien prosentin veroista. Tietysti tähän voi vastata, että maataloudella menee niin huonosti, ettei ole veronmaksukykyä. Välttämättä näissä maaseutukunnissa kyllä väestö ei ole valmis tätä allekirjoittamaan.

Tärkeintä olisi saada nimenomaan työtulo-erotukseen kevennyksiä, jopa niitä ehkä osittain poistaa ja korvata niitä tällaisilla kiinteistöverotyypisillä veroilla. Meillä on erittäin alhainen, ehkä maailman alhaisin kiinteistövero. Niin kuin tiedetään, Pohjoismaiden ulkopuolella kunnat tai vastaavat paikallishallintoviranomaiset yleensä saavat pääosan verotuloista kiinteistöverotyypisillä tuloilla. Niillä ei yleensä ole edes oikeutta tuloja verottaa. Siihen systeemiin kun Suomessakin varmaan on pakko ennen pitkää mennä, silloin tietysti tällainen ed. Elon esittämä mahdollisimman laaja veropohja on tarpeen.

Ed. Uotila: Arvoisa rouva puhemies! Silloin kun vuonna 93 kiinteistövero säädettiin, se sai osakseen ihan oikeutettua kritiikkiä sen vuoksi, että veropohjan kapeudesta johtuen siitä muodostui aika puhtaasti asumiseen kohdistuva verorasite. Kun ajatellaan sitä, millaiseen taloudelliseen tilanteeseen kunnat näinä lamavuosina joutuivat, tietysti tämä vero on sitten otettu kuntien taloudellisesta tilanteesta johtuen tulolähteenä, jolla on kerätty enemmän, kun varmasti veron alkuperäinen tarkoitus oli vain korvata määrättyt maksut, jotka aikaisemmin olivat.

Voi tietysti ajatella niin, että veropohjan laajentaminen ei tarkoittaisi lisää verotusta määrällisesti vaan verotuksen uudelleenkohdentamista. Jos veropohja olisi laajempi, voitaisiin ajatella, että saman verotuoton saadakseen kunta voisi keventää esimerkiksi asuinrakennukseen kohdistuvaa kiinteistöveroa. Ei välttämättä laajentaminen merkitse veromäärän kasvua.

Ed. Elo: Rouva puhemies! Kun on tätä keskustelua nyt seurannut, niin tulee mieleen se, että metsänomistajat olisivat ehkä kaikkein sääliävin ryhmä tässä yhteiskunnassa, jonka verotusta pitäisi erityisesti varjella eli pitäisi tätä il-

meisesti kuitenkin suhteellisen hyvin toimeentulevaa ryhmää varjella veroilta.

Minä olen ed. Kuisman kanssa samaa mieltä siitä, että palkansaajien verotus on loppujen lopuksi se, jota meidän pitää kaikin keinoin pyrkiä alentamaan. Jos me emme löydä uutta veropohjaa, niin myöskin palkansaajien verotuksen alentaminen on hyvin vaikeata. Me tulimme Suomessa siihen tilanteeseen jo 80-luvulla, että palkansaajat alkoivat maksaa yli 90 prosenttia kaikista kuntien saamista veroista. Yhtiöverojärjestelmä toi kunnille uutta veroa, ja se on varmasti ollut kunnille ihan edullinen järjestelmä. Mutta me tarvitsemme, rouva puhemies, lisää veropohjaa, jos me aiomme palkansaajien verotusta alentaa. Vielä kerran olen sitä mieltä, etteivät metsien omistajat suinkaan ole kaikkein huonoimmassa asemassa oleva ryhmä, vaan ilmeisesti se ryhmä, jolta kuitenkin sitten voitaisiin verotuloja ottaa, kun niitä kuitenkin on jostakin otettava.

Ed. Virtanen: Arvoisa puhemies! Menisin vähän samaan asiaan kuin ed. Uotila, että kun kiinteistövero 1993 tehtiin, samaan syssyyn tulivat kaiken maailman arvonnäköverot. Nyt, kun sitten kesämökkiläisiäkin verotellaan aika mielivaltaisesti, esimerkiksi kaikilla jäteveroilla ja muilla, olisi todella kohtuullista, että tähän metsänomistajain saataisiin mukaan varsinkin, kun metsän suhteen Suomessa ei ole oikeastaan minkäänlaista selkeää hallintaa, jos ajatellaan työllistämistä tai jotakin. Vieläkin me elämme sen vanhan harhan pauloissa, jopa vasemmisto, että metsäteollisuus työllistää. Todellisuudessa metsäteollisuuden investoinnit ovat romahduttaneet pikkuhiljaa työllisyttä ja romahduttavat enemmän, ja samalla esiintyy varastokeinoteltua, joka on lähinnä ulkomailla, siis äkkiä myyvät omistajat hirvittäväällä vauhdilla, volyyymilla metsänsä ulkomaille, ja sen jälkeen taas romahdetaan työttömyys, pakkolomautetaan ja muuta.

Mielestäni kiinteistöverojutussa voitaisiin saada jotenkin myös metsäkeinoteltua hallintaan ja kuriin, ja tällaisissa asioissa ennen kaikkea siis valtiota tarvittaisiin hivenen selkeyttämään näitä kuvioita, jos ei muilla keinoilla enää tässä vaapaassa yhteiskunnassa, euroyhteiskunnassa saada rahoja omista metsistämme, siis Suomen kansallisvarallisuudesta.

Ed. Turi: Arvoisa puhemies! Ed. Kuisma mainitsi, että muissa maissa, kaukaisemmissa maissa on suurikin kiinteistövero. Se pitää paik-

kansa, mutta niissä maissa ei ole sitten varsinaista kunnan veroa. Esimerkiksi Yhdysvalloissa kunta saa rahansa kiinteistöverosta, mutta Pohjoismaissaahan on hyvin suuri kunnan vero, joten tilanne ei ole ihan vertailukelpoinen.

Sitten metsäteollisuuden työllistämisestä. Kyllähän metsäteollisuus epäsuorasti työllistää suuren määrän suomalaisia. Metsäteollisuuden ansiosta meillä on metalliteollisuuskin, joka metsäkoneita, paperikoneita ja muita koneita valmistaa, pystyssä. Ilman metsäteollisuutta ei olisi, joten epäsuorat työllisyysvaikutukset ovat hyvin suuret. Minusta on kaikki syy pitää tarkkaa huolta siitä, että Suomessa on tulevaisuudessaakin metsää käytettävissä teollisuuden hyväksi. Sen lisäksi osa siitä tietenkin on suojeltava.

Ed. A i t t o n i e m i : Arvoisa puhemies! Selälaiset metsät, jotka ovat ammatikseen maataloutta harjoittavien omistuksessa, ovat välttämättömän varasto tällä hetkellä tulojen saannille, koska maataloudesta ei pysty itseään elättämään ainakaan muuta kuin eräissä tietyissä parhaissa tapauksissa. Sen sijaan voidaan tietysti ajatella, että kaupunkilaisomistajien metsät — ne ovat myyntiverotuksessa, niitä ei kuitenkaan myydä, niistä ei tule tuloja valtiolle — ovat tietysti toinen asia. Mutta nämä kaksi asiaa pitäisi erottaa toisistaan, maataloutta harjoittavien omistamat metsät, jotka liittyvät maataloudesta saatavaan tuloon kiinteästi, jotka tekevät siitä edes jotensakin kannattavan, ja toisaalta sitten sijoitusmetsät, joiden omistajilla ei ole mitään tekemistä itse maatalousammatin kanssa.

Ed. K u i s m a : Arvoisa puhemies! Sen, mitä ed. Tiuri sanoi, totesin itsekin, että niissä maissa, joissa kiinteistövero on pääasiallinen tulonlähde — niitähän on Euroopassakin Englanti tai Saksa, jossa ei kunnilla suinkaan ole mitään tulovero-oikeutta — ei ole kunnallista tulovero-oikeutta ja tulovero on muutenkin alhaisempi. Itse pidän parempana järjestelmänä esimerkiksi kiinteistöjen verottamista. Siinä on paljon vähemmän byrokratiaa, siinä ei voi harmaata taloutta olla, eikä myöskään kiinteistöjä voida siirtää naapurikuntaan puhumattakaan ulkomaille, mikä on ongelmana monessa muussa välillisessä verotuksessa, eli kiinteistöt ovat luonnollinen veropohja.

Meillähän kiinteistöjä verotetaan erittäin vähän, eikä tietysti voidakaan verottaa enempää niin pitkään kuin tuloja verotetaan näin ankarasti. Mutta parempi keino monella tavalla olisi

vähentää voimakkaasti tuloverotusta ja sitten niitä ikäviä veroja, joita on pakko koota, kohdistaa esimerkiksi kiinteistöihin. Luulen, että ennen pitkää meillä myös Suomessa on pakko siirtyä tähän kohtaan.

Eräissä maissaahan kiinteistövero on mennyt jopa niin korkealle, ettei aina kaikkia maita halua kukaan omistaa, ei löydy omistajaa, koska kiinteistövero on niin korkea, että se on korkeampi kuin maan tuotto. Meillähän maa on erittäin arvostettua ja maata haluaa jokainen omistaa, mutta eräissä yhteiskunnissa, joissa kiinteistövero on keskeinen veromuoto, on ongelmia, että kukaan ei välttämättä halua omistaa kaikkea heikkotuottoista maata. Silloin tietysti vero on liian korkea.

Ed. S a a r i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Tämän asian käsitteleminen ja miettiminen uudelleen tässä ajassa on ihan paikallaan ja tarpeellista. On varmasti ihan hyödyllistä kuunnella myös varsinaisia asiantuntijoita, miten he näkevät esimerkiksi sen asiakohdan, johon ed. Aittoniemi viittasi. Mielestäni siinä on paljonkin mietittävää, miten suhtaudutaan esimerkiksi kaupunkilaisiin metsänomistajiin suhteessa päätoimekseen maataloutta harjoittaviin.

Kiinnitän huomiota myös aloitteen tavoitteeseen. Jos tavoitteena on saada noin 250 miljoonaa markkaa verotuottoja, se olisi näiden verovelvollistenkin kohdalla suhteellisen pieni verorasituksen lisäys, vaikka tämä aloite toteutettaisiin ihan tällaisenaan. Mutta ennen kaikkea, kun nämä asiat ovat aina myös suhteessa eletävään aikaan, mielestäni Suomi näihin taloustalkoisiin tarvitsisi tämänkin asian osalta uudelleen miettimistä ja jonkinlaista verotaakkaa voitaisiin siirtää myös omistavien luokkien ja tahojen suuntaan.

Ed. L ä m s ä : Arvoisa puhemies! En voi kannattaa tällaista, että nyt kiinteistövero ulotettaisiin metsään. Siihen löytyy hyvinkin monia perusteita, niin kuin on hyvissä puheenvuoroissa tullut esille.

Ed. Kuisma puheenvuorossaan toi näkökulman, että kiinteistöt ovat verokohteina siinä mielessä hyviä, että itse asiassa kyllähän ne joku aina omistaa ja silloin myös löytyy varma veronmaksaja. Toinen sellainenhan meillä on ruoka, ihmisten täytyy aina syödä. Nämä ovat kaksi sellaista, että jos näihin kohdistetaan, aina on varma veronkeräyspohja olemassa. Mutta metsäkysymystä kokonaisuutena täytyy tarkastella paljon

laajemmin, mikä merkitys sillä on ja mikä vaikutus sillä sitten on, jos siihen uutta veropohjaa ulotetaan.

Meidän tulee myös muistaa se, että meidän nettovientituloistamme noin 60 prosenttia tulee metsäteollisuudesta, jonka perustana on meidän metsiemme hoito. Hyvin keskeistä metsien hoidolle ja sitä myötä puuraaka-aineen tuotannolle, koska se valtaosaltaan pohjautuu yksityisomistukseen, on se, minkälaisen tuoton siitä saa. Verotus on hyvin merkittävä kysymys tässä.

Jos verotus ulotetaan metsiin, sillä on hyvin laajat heijastusvaikutukset koko puunjalostusteollisuuteen, joka todella on meidän selkärangamme. Minusta tätä näkökulmaa pitäisi tuoda hyvin vahvasti esille ja tarkastella nimenomaan siinä mielessä, minkälainen vaikutus tällä on, jos kiinteistöveroa metsiin tullaan ulottamaan.

Ed. K a l l i : Arvoisa puhemies! Vielä pari näkökohtaa.

Ensinnäkin metsänomistuksen rakenteen muuttuu aika ripeää vauhtia siihen suuntaan, että kaupunkilaismetsänomistajien määrä koko ajan kasvaa, ja toisaalta kyllähän metsänomistajalle tulee esimerkiksi veroluontoinen metsänhoitomaksu, jolla kerätään metsänomistajilta yli 100 miljoonaa markkaa vuodessa, jolla rahalla työllistetään metsäammattilaisia. Edelleen, kun valtio osaltaan yksityismetsätalouden tuista tältä ja myös ensi vuodelta on vähentänyt ja vähentämässä rahoitusta, nyt ministeriön taholta ollaan maksuperustelakia muuttamassa niin, että metsänomistaja joutuu viranomaistehtävistä ja palveluista mahdollisesti tulevaisuudessa maksamaan kustakin käynnistä erikseen. Eli tämän uuden kaavaillon rasituksen lisäksi koko ajan on tullut lisärasitteita, jotka epäsuorasti vaikuttavat metsätalouden kannattavuuteen. Siksi tämän kaltaista lakia ei ole syytä säätää.

Ed. E l o : Rouva puhemies! Koska ilmeisesti keskustelu on päättymässä, haluan ensinnäkin todeta sen, että aloite on ajankohtainen. Sitä osoittaa myös vilkas keskustelu, jonka me olemme käyneet. Kuitenkin päällimmäiseksi kuvaksi minulle jää tästä keskustelusta se, että kysymyksessä vuonna 93 oli selvästi poliittinen ratkaisu. Se ei perustunut asiantuntijoiden näkemykseen verotuksen oikeudenmukaisuudesta. Kuten tiedetään ja on moneen kertaan sanottu, komitea esitti aikoinaan kiinteistöveroa myös maa- ja metsätalousmaahan. Komitea varmasti kuunteli riittävästi asiantuntijoita. Se oli pelkästään po-

liittinen päätös. Se tehtiin aikana, jolloin keskustella hallitsi tätä maata. Sillä tavalla tietysti saatiin epäoikeudenmukaiseksi edelleen verojakaumaa niin, että palkansaajat joutuvat maksamaan hyvin suuren osan tuloistaan veroina, kun sen sijaan maa- ja metsätalousmaan omistajat näyttävät jatkuvasti selviytyvän entistä pienemmillä veroilla. Se näkyy myös kuntien verotuloissa ja kuntien veroilmoituksissa hyvin selvästi.

Ed. L a a k s o : Rouva puhemies! En malta tässä yhteydessä olla sanomatta sitä, että silloin, kun kiinteistövero otettiin käyttöön, Holkerin hallitus selvitti asiaa ja myös sosialidemokraattinen puolue, joka istui hallituksessa, lupasi, että uudella kiinteistöverolla kannetaan vain sen suuriset maksut kuin olemassa olevien muiden maksujen poistumisen myötä menetetään, eli ajatuksena oli alun perin kompensoida vain asuntotulon verotus ja ennen kaikkea katumaksu. Mutta mitä me nyt näemme? Kiinteistövero on otettu käyttöön tavalla, joka on moninkertainen siihen nähden, mitä me jouduimme aikaisemmin maksamaan.

Sitten, ed. Elo, tärkeää on nähdä myös se, että kiinteistövero ulottui myös maaseudulle. Ensimmäistä kertaa otettiin kaavoittamattomat alueet myös kiinteistöveron piiriin. Tämä on aika tärkeä näkökohta, joka usein tässä keskustelussa unohdetaan. Mutta toivoisin, että te kaivaisitte esille ne puheet, joissa meille vakuutettiin, että todellakin vain katumaksu ja asuntotulon verotuksen tuotto tulee olemaan sama kiinteistöverolla. Nyt se on kolmin-, nelin-, viisinkertainen, joillakin alueilla jopa 15-kertainen. Sen takia kiinteistöveroa pidetään kohtuuttomana.

Ed. M a l m : Rouva puhemies! Minä katson asiaa ehkä eniten maatalouden kannattavuusnäkökulmasta. Kun Suomi liittyi EU:hun, kerrottiin meille maanviljelijöille, että maatalouden kustannukset tulevat laskemaan aika paljon ja että me tulemme pärjäämään vapailla markkinoilla jatkossakin. Tähän saakka kustannukset ovat olleet melkein samat, jopa korkeammat kuin ennen, kuin Suomi liittyi EU:hun.

Täällä kerrotaan meille, että jos pannaan kiinteistöveroa maatalous- ja metsämaalle, se antaa kunnille 250 miljoonaa markkaa lisää verotuloja. Melkoinen osa tästä tulisi maataloudesta. Tämä ei ole tapa laskea maatalouden kustannuksia.

Ed. M. K o s k i : Arvoisa puhemies! Haluan puuttua lähinnä ed. Elon vertailuun, kun hän

vertailee palkkatuloja ja niiden verotusta sekä elinkeinotuloja ja niiden verotusta keskenään. Tämä on täysin kohtuutonta, koska taustallahan on ihan erilainen tilanne. Aina yritystoiminnassa, niin myös metsäpuolella, on olemassa kustannuksia, jotka vaikuttavat toimintaan. Kun lähdetään vertailemaan sitä, että otetaan huomioon esimerkiksi elinkeinotoiminnan tai maatalouden kustannukset, kulurakenteet, jotka ovat olemassa, sitä kautta tullaan siihen lopputulemaan, että sillä puolella maataloudessa, yritystoiminnassa maksetaan välillisten verojen kautta yllättävän suuria määriä veroja, jotka eivät välttämättä näissä vertailuissa näy. Toivonkin, että pysyttäisiin asialinjalla sillä tavalla, että vertailuja ei tehtäisi liian ylimalkaisesti. Hyvin helposti tulee vastakkainasettelu, joka ei tilannetta edistä.

Mielestäni on kohtuutonta tässä tilanteessa todella lähteä rasittamaan metsätaloutta, kun me tiedämme, että se on meille aika tavalla puujalka, jolla seisomme. Sieltä tulee 50 miljardia markkaa vientituloja, jotka hyödyntävät kokonaista Suomen kansantaloutta, ja siihen ei pidä enää lisää ongelmia rakentaa.

Ed. Elo: Rouva puhemies! Keskustelu ei näköjään vielä päättynytkään.

Ed. Laaksolle haluaisin vain todeta, että lakialoitteeni perustelujen alussa totean kyllä, että kiinteistöverolla oli tarkoitus korvata kiinteistön harkintaverotus, asuntotulon verotus sekä katu- ja manttaalimaksu. Ed. Laakso, ei ollut kysymys pelkästään katumaksusta. Edelleen alkuperäisenä tavoitteena oli mahdollisimman laaja veropohja, johon piti kuulua myös metsät ja maatalousmaa. Ed. Laakso, joka on hyvin osaava ja hyvämuistinen kansanedustaja, saattaa käyttää nyt meidän muiden muistamattomuutta hyväkseen ja kertoa niistä puheenvuoroista, joita Holkerin hallituksen aikana täällä käytettiin. Minä en muista sellaisia puheenvuoroja, vaikka silloin olinkin eduskunnassa. (Ed. Laakso: Minä olin lehterillä!) — Niin, ja ed. Laakso lehterillä. Saattoi olla silloin kahvilassa kuitenkin, kun näitä asioita käytiin läpi täällä.

Mitä tulee edustajien Malmin ja M. Kosken puheenvuoroihin, niin oikeastaan niistä huokui se vanhakantainen ajattelu, että maatalousyrittäjän pitäisi jotenkin olla paremmassa asemassa kuin muiden yrittäjien. (Ed. Aittoniemi: Ei huommassakaan!) — Ja sitä paitsi, rouva puhemies, maatalousyrittäjät ovat monessa suhteessa paremmassa asemassa. (Ed. Kempainen: Missä?) — Totean muun muassa seuraavaa: Mitä

tulee esimerkiksi maatalousyrittäjien lomiin, ne ovat paremmat tällä hetkellä kuin muiden yrittäjien, ja erittäin merkittävää on se, että maatalousyrittäjät maksavat vain noin keskimäärin puolet verrattuna muiden yrittäjien eläkemaksuihin. Eli maatalousyrittäjien keskimääräiset eläkemaksut ovat noin 10 prosenttia, kun muilla yrittäjillä ne ovat 20,2 prosenttia.

Rouva puhemies! Minusta nämä ovat merkittäviä asioita. Näihin voidaan palata. Minä yritän kerätä arsenaalia vähän lisääkin kertoakseni niistä epäoikeudenmukaisuuksista, jotka tällä hetkellä jo liittyvät maatalousyrittäjien ja palkansaajien eroihin. Me tarvitsemme maatalousyrittäjiä tässä maassa, mutta liian pitkään Suomen maatalous oli suljettu maatalous, jota suojeltiin kaikin tavoin, ja se sai erityisaseman, joka muun muassa heijastuu kiinteistöverotuksessa vielä.

P u h e m i e s : Pyydän keskittymään tähän lakialoitteeseen laajentamatta asiaa yleisesti maatalouspolitiikkaan keskustelun tässä vaiheessa.

Ed. Virtanen: Arvoisa puhemies! Ed. Laakson puheenvuorosta vain olisin pienen epäloogisuuden korjannut. Jos kiinteistövero tosiaan joissakin asioissa on noussut 15 prosenttia, se tarkoittaa sitä, että se on noussut meikäläisillä, jotka sitä maksavat. Eiköhän tämän logiikan pohjalta voisi vanhan kansanrintamankin myöntänyt olla se, että otetaan nyt edes vähän metsänomistajiltakin, kun me muut olemme joutuneet maksamaan niin paljon enemmän, että tosiaan 15-kertaisesti maksetaan edellisen hallituksen jäljiltä, vaikka muuta silloin sovittiin, näitä veroja. Vaikka minä inhoankin kaiken näköisiä veroja tällä alueella, olen sitä mieltä, että pieni tasa- puolisuus voisi olla paikallaan.

Ed. Laakso: Rouva puhemies! Ongelmahan syntyi tämän kiinteistöveron osalta siitä, että vuoden 91 eduskuntavaalien edellä, jossa vaalikampanjassa tämä oli iso kysymys, luvattiin — muun muassa Holkerin hallituksen molemmat pääpuolueet, kokoomus ja sosialidemokraatit, lupasivat — että kiinteistövero tullaan toteuttamaan siten, että esimerkiksi niillä, jotka silloin maksoivat katumaksua, on katumaksun suuruisen maksu se kiinteistövero, jota he joutuvat tulevaisuudessa maksamaan.

Todellakin kaikki ovat joutuneet tilanteeseen, jossa kiinteistövero on huomattavasti korkeam-

pi, ja kuten sanoin, moninkertainen — eräissä tapauksissa jopa 15-kertainen — aivan normaaleilla omakotiasujilla, eläkeläisillä, jotka asuvat omakotitaloissa. Tiedän tapauksia, joissa on 10 000—15 000 markan kiinteistövero. Tämä aiheutui siitä, ettei pidettykään niistä lupauksista kiinni, mitä aiemmin annettiin, eikä edes yritetty pitää. Tästä syntyi tämä ongelma.

Olen aivan eri mieltä muun muassa oikeiston puolelle verokysymyksissä ylipäättänsäkin siirtyneen ed. Risto Kuisman kanssa siitä, että pitäisi verotuksessa siirtää painopistettä entistä enemmän kiinteistöveron puolelle. Meidän kaltaisesamme maassa, jossa huomattava osa ihmisistä joutuu asumaan kalliisti, kiinteistövero merkitsee vain lisää joko vuokraan tai yhtiövastikkeeseen tai omakotitaloissa asumiskulujen muuten tuntuva lisäystä. Pitäisi pohtia, millä tavalla voidaan ennen kaikkea asumiskäytössä olevien kiinteistöjen kiinteistöveroa selvästikin laskea.

Ed. Kautto merkitään läsnä olevaksi.

Ed. L ä m s ä : Arvoisa puhemies! Ed. Laakso toi ihan oikeita muistelmia esille tässä. Eli lähtökohtana, kun kiinteistövero tuli, oli hyvin keskeisesti katumaksujen poistuminen. Mutta samalla ulotettiin kiinteistövero myös maatalouteen, maatalouden tuotantorakennuksiin ja myös asuinrakennuksiin, eikä siinä tullut mitään korvaavaa tilalle, vaan nimenomaan maataloudelle tämä tuli lisäverona, lisärasitteena.

Mitä ed. Elo toi esille muuten maatalouteen liittyvää eli puhui viljelijöiden lomista ja muista eduista ja vertasi niitä pienyrittäjiin, myös eläkeetuja, niin voin todeta, että minusta ne ovat yrittäjillä huonot ja niihin pitäisi paneutua, nimenomaan pienyrittäjien lomaoikeuteen kuin myös heidän mahdollisuuteensa kartuttaa eläkettä. Nimenomaan näihin pitäisi paneutua ja pystyä

niitä korjaamaan eikä lähteä siitä, että joltakin sektorilta ollaan etuja huonontamassa.

Ed. M y l l y n i e m i : Arvoisa puhemies! On vallan erikoista, että ed. Elo on vasta nyt huomannut, että metsiä eivät omistakaan pelkästään maanviljelijät tai maalaisväestö. Muistan kuulleen jo näin lyhyen urani aikana hänen perustelujaan juuri päinvastoin, kun oli tarpeellista perusteella asia toisella tavalla. Toivoisin kuitenkin, että edes peräkkäisinä vuosina puhuttaisiin samalla tavalla samasta asiasta. Tämä ei kyllä ole oikein uskottavaa ainakaan meitä seuraavista katsojista ja lehtien lukijoista.

Ed. T i u r i : Arvoisa puhemies! Haluan sen verran puolustaa Holkerin hallitusta, ettei hallitus ole vastuussa siitä, miten kunnat määräävät kiinteistöveroja. Eduskunta voi olla siitä kyllä tiettyyn määrään vastuussa, koska eduskunta on määrännyt ne rajat. Kunnat määräävät kiinteistöveroprosentit.

Vielä toteaisin, että Suomen kansalaisten tulee olla saman arvoisia. Ei meitä voida verottaa sen mukaan, sattuuko asumaan kaupungissa vai maalla.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.53.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

